

Drugi članki ali sestavki/1.25

Barbara Ivančič Kutin

DAN ODPRTIH VRAT V TOLMINSKEM MUZEJU OB MEDNARODNEM MUZEJSKEM DNEVU

Dan odprtih vrat, s katerim se je *Tolminski muzej* 18. maja pridružil praznovanju mednarodnega muzejskega dneva, je bil po mnenju kustodinje Karle Kofol uspešen. Privabil je namreč številne obiskovalce, ki so si ogledali stalno muzejsko zbirko ter likovno razstavo slikarja Marijana Tršarja. Tema letošnjega muzejskega dneva je bila Muzeji in neoprijemljiva dediščina, saj se kultura ne kaže le v materialnih oblikah, temveč tudi preko jezika, glasbe, gledališča, šeg in drugih neotipljivih oblik.

V ta tematski okvir je sodilo tudi večerno predavanje Barbare Ivančič Kutin, mlade raziskovalke na *Inštitutu za slovensko narodopisje pri Znanstvenoraziskovalnem centru SAZU*, z naslovom *Pregled zbiranja slovsstvene folklorne v gornjem Posočju*.¹ V uvodu je predavateljica najprej razložila nekaj temeljnih pojmov v zvezi s slovsstveno folkloro kot vrsti besedne umetnosti v narečju oziroma pogovornem jeziku. Nato so se poslušalci sprehodili skozi zgodovino zapisovanja slovsstvene folklorne v Zgornjem Posočju in Baški grapi, spoznali zbiralce in njihove znane in manj znane objave od konca 19. stoletja, ko se je zanimanje za tovrstno delo začelo prebujati, do današnjih dni. Tako so bili po kronološkem vrstnem redu predstavljeni Jakob Fon iz Fonov, Simon Rutar iz Krna, Andrej Kragelj iz Modrejc, Andrej Gabršček iz Kobarida, Josip Kenda, Ciril Drekonja in Andrej Šavli iz Temljin, Milko Matičetov, ki sicer ni iz teh krajev, je pa prvi znanstveni folklorist, ki je organizirano zbiral slovsstveno folkloro na Kobariškem in Bovškem, Janez Dolenc iz Tolmina, najpomembnejši folklorist v Zgornjem Posočju, ki je s pomočjo svojih dijakov zbral največ gradiva ter o njem napisal številne poljudne, strokovne in znanstvene članke, Vlasta Terezija Komac iz Bovca in še nekateri drugi, ki so z objavami prispevali k ohranitvi tovrstnega izročila.

Predavateljica je povedala tudi nekaj besed o svojem zbirateljskem in raziskovalnem delu na Bovškem. Poudarila je, da je slovsstveno folkloro kljub spremenjenemu načinu življenja na terenu še mogoče najti, pri čemer pa se je treba precej potruditi, saj se je pripovedovanje umaknilo bolj v zasebnost. Tudi žanrska struktura slovsstvene folklorne se je v zadnjih desetletjih precej spremenila – pravljico je na terenu skorajda nemogoče

najti, pojavljajo pa se novi žanri. Povedala je tudi, da zaenkrat še ni strahu, da bo tovrstna besedna umetnost popolnoma zamrla, saj so med pripovedovalci, ki znajo pripovedovati, tudi mladi ljudje in celo otroci.

Predavanje je potekalo ob računalniški projekciji in je bilo popestrjeno z interpretativnim branjem folklornih pripovedi v bovškem govoru; Bovčanka Majda Mihelič je s svojim pripovedovanjem navdušila občinstvo. Prisotni so si lahko ogledali tudi razstavljene publikacije v zvezi s temo predavanja. S posebnim zanimanjem so prelistali zbirki pravljic *Narodne pripovedke iz soških planin* (izšle leta 1910) Andreja Gabrščka in *Tolminske narodne pravljice* (izšle leta 1932) Cirila Drekonje. Omenjeni knjigi hranijo le redke knjižnice, pa še te ju ne sposojajo.

Ob koncu predavanja je bila še kratka predstavitev knjige *Zakladnica bovške preteklosti*, ki jo je pred kratkim izdala ljubiteljska zbirateljica etnološkega in folklornega gradiva Vlasta Terezija Komac. V knjigi so, predvsem na podlagi ustnih virov, predstavljena vsa področja življenja in dela ljudi na Bovškem do druge svetovne vojne.

Datum prejema prispevka v uredništvo: 18. 6. 2004

¹ Geografska opredelitev Zgornjega Posočja ne vključuje tudi Baške grape (gl. Radovan Lipušček: Namesto o severni Primorski govorimo raje o Posočju. V: *Tolminski zbornik*, 533-537), ki pa je v obravnavi zasedala pomembno mesto, zato je bila izbrana besedna zveza gornje Posočje, s katero je mišljeno Zgornje Posočje in Baška grapa.